Dosar nr. 2-3/2024;
2-24000880-12-2-02012024;

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

20 martie 2024 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani
Instanţa compusă din:
Președinele ședinței, judecător Negurița Veaceslav
Grefier Tașlâc Lilia
Cu participarea avocatului reclamantului Martin Daniel
Reprezentantul pârâtului Starțun Ion

examinând în ședință de judecată publică cauza civilă la acțiunea reclamantului Scripnic Dana către ,,Banca de Finanțe și Comerț" S.A. privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanților la proces.

La 26.12.20223 reclamanta Scripnic Dana s-a adresat în Judecătoria Chișinău, sediul Centru cu o acțiune către ,,Banca de Finanțe și Comerț" S.A. privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la01.12.2020, între canca comercială "Banca de Finanțe și Comerț" SA (în continuare ,,bancă") și reclamantă, a fost încheiat contractul individual de muncă pentru manageri Nr. 300120 ("Contractul"). Potrivit prevederilor contractului și actelor interne emise de bancă, reclamanta a deținut funcția de *****și funcția de *****

În conformitate cu punctul 2.1 al Contractului, reclamanta a fost desemnată pentru funcția de ***** pentru un termen de 4 ani. Respectiv, Contractul a fost încheiat pentru un termen determinat, nemijlocit pentru perioada deținerii de către reclamantă a poziției de membru al Comitetului de Conducere.

Potrivit Secțiunii V a Contractului, în schimbul executării obligațiunilor stabilite de acesta. Banca s- a obligat să achite reclamantei o remunerație formată din: salariu lunar, în mărime bruta fixă. Potrivit Contractului, suma se achită lunar în două tranșe și bonus pentru indicatorii anuali ("Bonus pentru Indicatorii Anuali"), în mărime de 0,8% din profitul net anual al Băncii. Conform art. 5.4. al Contractului, achitarea Bonusului pentru indicatorii anuali este stabilită în baza hotărârilor Consiliului Băncii, privind realizarea indicatorilor de performanță determinați pentru anul respectiv, în baza Contractului și a tuturor acordurilor adiționale la acesta.

Conform punctului 5.5 al Contractului, Bonusul pentru indicatorii anuali urmează a fi

achitat la finalizarea anului calendaristic, în mărime de 50% din mărimea calculată în conformitate cu prevederile prezentului Contract și a acordurilor adiționale la acesta. în rezultatul aprobării rezultatelor financiare anuale pentru anul de raportare, se efectuează un recalcul al bonusului și se achită suma ce depășește suma bonusului achitat anterior pentru anul calendaristic. La achitarea bonusului pentru indicatorii anuali este posibilă aplicarea mecanismelor de plată anticipată (up-front) și a achitărilor amânate, și de asemenea a mecanismelor de corectare de tipul "malus" sau de tipul "clawback". Corectările de tipul "malus" se aplică în cadrul executării KPI-uri lor stabilite, care pot fi revăzute de către Consiliul Băncii în dependență de modificările Politicii de gestionare a riscului. Corectările de tipul "clawback" au legătură cu acțiunile/inacțiunile proprii ale Managerului, care au dus la aplicarea față de Bancă a unor sancțiuni impunătoare sub formă de amendă (mai mult de 1 mln. lei}. întru evitarea eventualelor îndoieli, mecanismele de corectare de tipul "malus" și "clawbak" nu se aplică față de CRO și CCO.

Reieșind din punctul 5.6 al Contractului, orice decizie privind plata sau refuzul plății Bonusului pentru indicatorii anuali, precum și aplicarea mecanismelor de plată și corectare a Bonusului pentru indicatorii anuali, urmează a fi emisă de Consiliul Băncii.

Potrivit Contractului, în cazul încetării acestuia anterior expirării termenului de 4 ani pentru care a fost încheiat, Banca se obligă să achite reclamantei toate sumele datorate acesteia, în conformitate cu prevederile Contractului, inclusiv suma Bonusului pentru indicatorii anuali, calculat pentru perioada activității reclamantei

Adițional poziției de manager, reclamanta a fost numită în funcția de ***** prin Ordinul Președintelui Consiliului Băncii Nr. 547-C din 22.07.2020 ("Ordin Nr. 547-C"). Reclamanta a fost desemnată în funcția de *****pentru perioada de până la numirea Președintelui Comitetului de Conducere al Băncii.

Pentru realizarea atribuțiilor aferente funcției de *****, prin Ordinul Președintelui Consiliului Băncii Nr. 548-C din 31.07.2O2O ("Ordinul Nr. 548-C"), Banca s-a obligat să achite reclamantei o remunerație formată din:

Bonus anual în mărime de 50% din bonusul Președintelui Comitetului de Conducere al Băncii. Potrivit reglementărilor interne ale Băncii, bonusul Președintelui Comitetului de Conducere al Băncii reprezintă 2,5% din profitul net anual al Băncii astfel, bonusul datorat reclamantei reprezentând 1,25% din profitul net anual al Băncii și

Adaos la salariul lunar în mărime de 50% din salariul funcției Președintelui Comitetului de Conducere al Băncii.

La data de 28.02.2022, raporturile de muncă dintre Bancă și reclamantă au încetat, reclamata fiind eliberată din funcția de *****.

Ca urmare a încetării raporturilor de muncă dintre Bancă și reclamantă, Banca a rămas obligată să achite sumele-datorate acesteia în conformitate cu prevederile Ordinului Nr. 548-C și a reglementărilor sale interne. Respectiv, în urma încetării raporturilor de muncă cu reclamanta, Banca urma să-i achite toate sumele datorate, în conformitate cu prevederile Ordinului Nr. 548-C, inclusiv suma Bonusului pentru indicatorii anuali, calculat pentru perioada activității

reclamantei.

Prin Procesele-verbale ale ședințelor Consiliului Băncii Nr. 928-C din 14.03 2022 și Nr. 940-C din 28.06.2022, a fost aprobată și dispusă achitarea sumelor remunerațiilor datorate de Bancă pentru anul 2021 față de membrii Comitetului de Conducere, persoanele cu funcții-cheie, managerilor Direcției Retail și a Secției de creditare a Businessului mic și Mijlociu, a directorilor sucursalelor și adjuncții acestora. Procesele-verbale respective au vizat inclusiv achitarea bonusurilor datorate reclamantei, pentru activitatea desfășurată în anul 2021.

Respectiv, ulterior încetării raporturilor de muncă dintre bancă și reclamantă, în baza Proceselor- verbale ale Consiliului Băncii Nr. 928-C din 14.03.2022 și Nr. 940-C din 28.06.2022, la data de 21.03.2022 și data de 30.06.2022, banca a efectuat transferul sumelor bonusurilor anuale datorate reclamantei, pentru funcția de *****și *****ocupate anterior ("Bonusul Anual").

Relevă reclamanta că, a recepționat un Bonus Anual în sumă totală de 1 052 907.01 MDL *(calculată din suma brută de 1 315 268.50 MDL),* format din următoarele:

-526 026,69 lei (calculată din suma brută de 656 876,50 lei) la 21.03.2022 pentru funcția de manager;

-526 880,32 lei (calculată din suma brută de 658 392 lei) la 30.06.2022 pentru funcția de *****.

Bonusul pentru funcția de *****reprezintă 0,8% din profitul net anual al băncii.

Bonus pentru funcția de *****- reprezintă 1,25% din profitul net anual al Băncii.

Reieșind din Bilanțul Contabil al Băncii întocmit la data de 31.12.2021, suma profitului net realizat de Bancă în anul 2021 reprezintă suma de 75 394 773 MDL.

Respectiv, în urma calculării Bonusului pentru Indicatorii Anuali, datorat pentru funcția de *****(respectiv prin calcularea a 0,8% din suma de 75 394 773 MDL-suma profitului anual net realizat de Bancă, potrivit informației publicate de aceasta), rezultă suma de 603 158.18 MDL. În mod similar, în urma calculării bonusului datorat reclamantei pentru funcția de Președinte- Interimar (respectiv prin calcularea a 1,25% din suma de 75 394 773 MDL - suma profitului anual net realizat de Bancă, potrivit informației publicate de aceasta), rezultă suma de 942 434.66 MDL.

În baza calculelor menționate, Bonusul Anual, care urma a fi achitat reclamantei pentru anul 2021 pentru pozițiile deținute de *****și *****, reprezintă suma totală brută de 1 545 592.85 MDL.

Astfel, luând în considerare prevederile contractului și ordinului, se constată o diferență semnificativă dintre suma bonusurilor care urmau a fi transferate reclamantei pentru funcțiile de *****și *****, și sumele Bonusului Anual efectiv achitate. Diferența menționată reprezintă suma de 230 324,35 MDL, ceea ce constituie 15% din suma Bonusului Anual care urma a fi achitată în mod efectiv reclamantei

Indică că, cu privire la stabilirea diferențiată a mărimii bonusului anual ce urma a fi recepționat de subsemnată și suma efectiv primită, Banca nu a prezentat nici un temei justificativ

în acest sens.

Potrivit celor menționate mai sus, Bonusul pentru Indicatorii Anuali datorat reclamantei pentru funcția de Manager, urmează a fi calculat în baza hotărârilor Consiliului Băncii, privind realizarea indicatorilor de performanță ("KPI") stabiliți de Bancă pentru anul respectiv, în același timp, achitarea bonusului pentru funcția de *****nu este condiționată de realizarea KPI-urilor sau altor indicatori de către reclamantă.

Pentru anul 2021, Consiliul Băncii nu a emis nici o hotărâre privind KPI-urile care urmau a fi realizate. Respectiv, plata Bonusului pentru indicatorii anuali pentru anul 2021 datorat reclamantei nu a fost influențată de realizarea KPI-urilor anuali, în acest sens, reieșind din punctul 5.5 al Contractului, Banca este în drept să aplice corectări de tip *"malus",* în funcție de executarea KPI-urilor stabilite. Aceste corectări pot fi revăzute de către Consiliul Băncii în dependență de modificările Politicii de gestionare a riscului.

Astfel, ca urmare a lipsei KPI-urilor stabiliți pentru anul 2021 și respectiv, imposibilității analizei îndeplinirii acestora de către reclamantă, consideră că nu este posibilă invocarea corectărilor de tip *"malus",* aplicate de către Bancă.

În mod corespunzător, în acord cu pct. 5.5. al Contractului, Banca este în drept să aplice corectări de tip *"clawback",* în cazul realizării de către reclamantă a acțiunilor/inacțiunilor care au dus la aplicarea față de Bancă a unor sancțiuni impunătoare sub formă de amendă (în sumă mai mare de 1 mln lei).

Pentru anul 2021, nu au fost înregistrate acțiuni/inacțiuni ale reclamantei, care pot reprezenta temeiul aplicării unor corectări de tip *"clawback".* Drept urmare, acte confirmative a unor asemenea acțiuni/inacțiuni realizate de reclamantă nu au fost prezentate de către Bancă.

Relevă că, în acest sens, la data de 05.07.2022, reclamanta a adresat Băncii o solicitare privind prezentarea actelor confirmative și a prevederilor legislației în vigoare pentru calcularea de către Bancă a Bonusului anual în mărime de 85% din suma care urma a fi achitată în mod efectiv.

Drept răspuns la solicitarea reclamantei, la data de 05.08.2022, Banca a prezentat Extrasele din Procesele-verbale ale Consiliului Băncii nr. 928-C din 14.03.2022 și respectiv nr. 940-C din 28.06.2022, cu privire la remunerarea membrilor Comitetului de Conducere, persoanele cu funcții- cheie, managerilor Direcției Retail și a Secției de creditare a Businessului mic și Mijlociu, a directorilor sucursalelor și adjuncții acestora.

Prin indicarea Proceselor-verbale, precum și a actelor interne ale Băncii menționate mai sus, Banca nu a prezentat nici un temei legal justificativ al achitării Bonusului anual în mărime diminuată. Respectiv, actele menționate de Bancă nu justifică suma redusă a Bonusului anual, achitat reclamantei.

La data de 19 august 2022 în vederea soluționării extrajudiciare amiabile a litigiului indicat în prezenta cerere, reclamanta a înaintat Băncii o adresare suplimentară, celei din 05 iulie 2022, privind achitarea drepturilor salariale, solicitând satisfacerea cerințelor menționate în aceasta.

Prin răspunsul din 19.09.2022 banca a informat că își menține poziția anunțată anterior.

La data de 20.02.2023, în vederea soluționării extrajudiciare amiabile a litigiului indicat în prezenta cerere, reclamanta a adresat Băncii o Reclamație privind achitarea drepturilor salariale, solicitând satisfacerea cerințelor formulate în aceasta pe care Banca a lăsat-o fără răspuns.

Consideră reclamantul că, în corespundere cu punctul 8.1.2 al Contractului, pârâtul s-a obligat să achite reclamantei toate sumele datorate acesteia în conformitate cu prevederile Contractului și a Ordinului Nr. 548-C din 31.07.2020, inclusiv suma bonusului pentru indicatorii anuali, calculat pentru perioada activității acesteia.

Potrivit art. 5 al Codului Muncii, unul dintre principiile de bază ale reglementării raporturilor de muncă și a altor raporturi legate nemijlocit de acestea, reprezintă *"garantarea dreptului fiecărui salariat la achitarea la timp integrală și echitabilă a salariului care ar asigura o existență decentă salariatului și familiei lui".*

Conform art. 7 alin. (3) al Codului Muncii, se interzice folosirea sub orice formă a muncii forțate (obligatorii). Același articol stipulează că la munca forțată se atribuie încălcarea termenelor stabilite de plată a salariului sau achitarea parțială a acestuia.

În temeiul art. 9 al Codului Muncii, *"salariatul are dreptul la achitarea la timp și integrala a salariului, în corespundere cu calificarea sa, cu complexitatea, cantitatea și calitatea lucrului efectuat".*

Art. 10 al Codului Muncii stabilește obligația Angajatorului de a respecta clauzele contractelor individuale de muncă și de a achita integral salariul, termenele stabilite de cod, de contractul colectiv și individual de muncă.

Reieșind din art. 140 alin. (2) al Codului Muncii, *"introducerea noilor condiții de retribuire a muncii sau modificarea celor existente se permite numai cu respectarea prevederilor art. 68".* Respectiv, modificarea condițiilor de retribuire a muncii se permite doar prin modificarea contractului individual de muncă încheiat cu salariatul în cauză.

De asemenea, potrivit art. 142 al Codului Muncii, "la *achitarea salariului, angajatorul este obligat să informeze în scris fiecare salariat despre părțile componente ale salariului ce i se cuvine pentru perioada respectivă, despre mărimea și temeiurile reținerilor efectuate, despre suma totală pe care urmează să o primească* în acest sens, menționăm faptul că reținerile din plățile salariale datorate salariatului pot fi efectuate doar în cazurile prevăzute de art. 148 al Codului Muncii și de alte acte normative. Oricare alte rețineri sunt considerate ilegale.

În partea ce privește calculul dobânzilor și penalităților potrivit art. 330 alin. (2) al Codului Muncii, în caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului sau a altor plăți, cuvenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,3% din suma neplătită în termen,

La data de 20.12.2023, penalitatea calculată potrivit art. 330 alin. (2) al Codului Muncii reprezintă 406 637.62MDL și este formată din:

suma de 220 765.88 MDL, calculată pentru neachitarea începând cu data de 21.03.2022 a sumei de 115 162.17 MDL (suma restantă a Bonusurilor Anuale datorate *****), până la data de

20.12.2023 și suma de 185 871.74 MDL, calculată pentru neachitarea începând cu data de 30.06.2022 a sumei de 115 162.17 MDL (suma restantă a Bonusurilor Anuale datorate *****), până la data de 20.12.2023.

Astfel, la data de 20.12.2023, se atestă o datorie a pârâtului formată din următoarele elemente:

– Datorie pentru partea neachitată din bonusul datorat pentru funcția de *****și *****("Datorie de bază")- 230 324,35 MDL

– Penalitate pentru partea neachitată din bonusurile datorate pentru funcțiile de *****și *****, calculată începând cu data de 21.03.2022 ("Penalitate Bonus - Manager") în sumă de 220 765.88 MDL

– Penalitate pentru partea neachitată din bonusurile datorate pentru funcțiile de *****și *****, calculată începând cu data de 30.06.2022 ("Penalitate Bonus - *****") 185 871.74 MDL

Art. 145 al Codului Muncii stabilește obligația angajatorului de a compensa pierderile cauzate de neachitarea la timp a salariului, prin indexarea obligatorie și în mărime deplină a sumei salariului calculat, dacă reținerea acestuia a constituit cel puțin o lună calendaristică de la data stabilită pentru achitarea salariului lunar.

Conform Hotărârii Nr. 535 din 07.05,2003 privind aprobarea Modului de calculare și plată a sumei de compensare a pierderii unei părți din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de achitare a acestuia ("Hotărârea Nr. 535"), *"Compensarea pierderii unei părți din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de plată a acestuia se efectuează de către toate întreprinderile, instituțiile și organizațiile din sectorul real și sectorul bugetar, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, prin indexarea obligatorie și în mărime deplină a sumei salariului calculat, dacă reținerea a durat o lună calendaristică și mai mult după expirarea lunii următoare lunii pentru care urma să fie plătit".*

Reieșind din art. 4 al Hotărârii Nr. 535, suma de compensare a pierderilor unei părți din salariu neachitat în termen se calculează pentru fiecare lună, prin determinarea (i) coeficientului inflației pentru perioada de neachitare a salariului; (ii) și înmulțirea sumei salariului cuvenite spre achitare cu coeficientul inflației determinat pentru perioada de neachitare.

Pentru asistența juridică legată de întocmirea și depunerea cererii de chemare în judecată reclamanta a achitat suma de 10 000 lei, fapt ce se confirmă prin extrasul din contul bancar. În conformitate cu art. 96 alin (1) Cod de Procedură Civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Solicită reclamantul încasarea din contul pârâtului a datoriei de bază - 230 324,35 MDL

Penalitate Bonus - *****și *****, calculată începând cu 21.03.2022 – 220 765.88 MDL.

Penalitate Bonus - *****și *****, calculata începând cu 30.06.2022 – 185 871.74 lei,

Cheltuielile de judecată pentru asistență juridică în sumă de 10.000 lei.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza art. 5, 7, 9,10,140, 142, 330 din Codul Muncii și art. 33, 38, 85, 96,166,167 din Codul de Procedură Civilă

Cererea de majorare a pretențiilor.

În cadrul procesului de judecată reprezentantul reclamantului a depus o cerere de completare a acțiunii invocând că, conform art. 145 al Codului Muncii compensarea pierderilor cauzate de neachitarea la timp a salariului se efectuează prin indexarea obligatorie şi în mărime deplină a sumei salariului calculat dacă reţinerea acestuia a constituit cel puţin o lună calendaristică de la data stabilită pentru achitarea salariului lunar.

Conform datelor biroului de statistică, coeficientul de inflație calculat începând cu 21.03.2022 a constituit 19,56 %, iar coeficientul începând cu 30.06.2022 constituie 13,06 %.

Astfel consideră că, aplicând inflația la sumele datorate reclamantul solicită încasarea a

Datoriei de bază - 230 324,35 MDL

Penalitate Bonus - *****și *****, calculată începând cu 21.03.2022 – 301536,47 MDL.

Penalitate Bonus - *****și *****, calculata începând cu 30.06.2022 – 283 808,17 lei.

Cheltuielile de judecată pentru asistență juridică în sumă de 10.000 lei.

Poziția participanților la proces.

În ședință de judecată ***reclamanta Scripnic Dana*** nu s-a prezentat, dar ***avocatul său-Martin Daniel*** acțiunea a susținut-o integral pe motivele de fapt și de drept invocate.

Reprezentantul pârâtului – Starțun Ion fiind prezent în ședință judiciară, acțiunea înaitată nu a recunoscut-o și a solicitat respingerea acesteia ca fiind nefondată.

Suplimentar a relatat că, că secţiunea V a contractului nu prevede asumarea obligaţiunilor. Privitor la bonusul membrului comitetului de conducere al băncii - pct.5.4. - este folosită sintagma în limba rusă *„банк выражает свое согласие на выплату... ”*. Şi în traducerea autorizată este indicat: „banca este de acord să plătească managerului... un bonus... ” Respectiv, existenţa noţiunii de *„asumare a obligaţiunii”,* folosită de reclamant este arbitrară.

Consideră acest aspect destul de important şi semnificativ, deoarece asumarea unei obligaţiuni prezumă executarea incontestabilă a ei. Pe cînd exprimarea acordului ar însemna existenţa unor circumstanţe sau necesitatea îndeplinirii unor condiţii.

Cea mai importantă condiţie, care trebuie să fie prezentă, anume pentru Scripnic D. a fost îndeplinirea planului anual - în cazul nostru pentru anul 2021. Reieşind din datele statistice, care au fost prezentate Comitetului pentru numiri şi remunerări (din cadrul Consiliului Băncii), organul executiv nu a îndeplinit planul anual pentru două poziţii - portofoliu de credite şi indicile CIR (raportul între veniturile şi cheltuielile operaţionale).

Ambele poziţii se aflau în segmentul direct de responsabilitate a reclamantei. Scripnic D. cunoştea exact şi cert despre neîndeplinirea planului anual, deoarece chiar ea personal a întocmit, semnat şi prezentat darea de seamă către Consiliu.

Respectiv, neîndeplinirea planului a servit drept temei de micşorare a bonusului anual cu

15%. Consiliul băncii, atît la nivel de comitet cît şi la nivel de consiliu, a constatat, că îndeplinirea planului pe alte poziţii a fost generată şi de alţi factori, care nu se află în legătură cauzală cu activitatea reclamantei.

Din adresarea către Consiliul Băncii din 28.02.2022 întocmită şi semnată chiar de Scripnic Dana se desprinde clar, că reclamanta a cunoscut şi a acceptat faptul, că bonusul anual pentru membrii comitetului de conducere, precum şi pentru unele persoane cu funcţii-cheie, este variabil şi poate fi modificat de consiliul băncii, reieşind din mai mulţi factori.

Ceea ce de fapt şi a avut loc, Consiliul a dispus micşorarea bonusului anual, în special pentru Scripnic Dana cu 15%.

Faptul, că reclamanta nu este de acord cu poziţia şi cu decizia Consiliului, în nici o formă nu indică la ilegalitatea acestei decizii, sau, cu atît mai mult, la încălcarea legislaţiei muncii.

Consideră, că comportamentul reclamantei, manifestat prin adresarea către instanţa de judecată, necesită a fi apreciat drept o metodă de a influenţa sau a se răzbuna consiliul băncii şi de a primi o recompensă nemeritată în detrimentul intereselor băncii şi acţionarilor.

Dezacordul cu hotărîrea consiliului Băncii, prin care a fost calculat bonusul anual, manifestată prin depunerea unei cereri de chemare în judecată, precum şi acţiunile de a pretinde la un bonus anual maximal (atîta timp, cît nu a fost îndeplinit integral planul anual, iar pe unele poziţii din plan lipseşte aportul personal), necesită a fi apreciate de instanţă drept o încălcare a prevederilor contractului şi o modalitate de a primi abuziv o recompensă nemeritată

Esenţa pretenţiilor reclamantului se rezumă la un simplu calcul matematic. Reclamantul pretinde achitarea unei sume fixe, exprimate prin 0,8% din suma venitului şi 1,25% din suma venitului însă reclamantul în mod arbitrar (sau posibil intenţionat) trece cu vederea prevederile contractului.

Astfel în p. 1.1. din contract este indicat că bonusul reprezintă o sumă variabilă, iar pct. 5.6 prevede că orice decizie de neplată a bonusului anula urmează a fi luată de Consiliul Băncii confom pct. 2.6.4. al Regulamentului Consiliului S.A. „Banca de finanțe și comreț”.

Deci, este evident faptul, că doar Consiliul Băncii este în drept să determine mărimea bonusului anual, reieşind din indicii generali ai activităţii băncii, iar în această decizie se indică faptul neîndeplinirii planului pe unele segmente (care erau în responsabilitatea directă a reclamantei), iar în anexe se conţin răspunsuri la întrebările care au apărut la etapa examinării chestiunii la nivel de comitet.

Concluzionează reclamantul că,

- Bonusul anual este o componentă variabilă, care se stabileşte de Consiliul Băncii, reieşind din mai multe criterii. Criteriul de bază este îndeplinirea indicilor planului anual.
- Acest fapt este direct indicat în contractul individual de muncă, condiţiile şi prevederile căruia au fost acceptate de Scripnic D. şi pînă la acest moment nu au fost contestate de ea.
- Controlul judiciar necesită a fi executat doar în limitele contractului individual de muncă, care în mod imperativ stabileşte, că bonusul anual este o mărime variabilă, iar achitarea integrală, parţială sau neachitarea acestui bonus - ţine de competenţa exclusivă a consiliului

băncii.

Consideră reprezentantul pârâtului că, prin cererea de chemare în judecată de fapt se contestă o hotărîre a unui organ colectiv - a consiliului băncii - prin care s-a dispus micşorarea bonusului anual pentru Scripnic Dana.

Procedura de contestare a unei decizii a consiliului băncii nu este expres prevăzută de actele normative, însă contestarea unei astfel de hotărâri poate fi făcută doar pe aspectul legalităţii procedurii de emitere a ei, dar nu pe conţinut (după analogie cu contestarea unei hotărâri a adunării generale a acţionarilor).

Consiliul băncii este organul, care este subordonat Adunării Generale a acţionarilor, care reprezintă interesele acţionarilor în perioada dintre adunările generale şi care, cel puţin o dată pe an, prezintă adunării generale raportul privind activitatea sa.

Deci, dacă Scripnic D. ar fi avut careva pretenţii la o hotărîre a Consiliului, dânsa putea interveni către adunarea generală a acţionarilor, cu atît mai mult, că ea deţine şi statutul de acţionar.

O altă modalitate legală ar fi fost intervenirea la nivel de regulator - adică banca Naţională a Moldovei, care este unica instituţie de stat, abilitată cu dreptul de supraveghere a activităţii bancare (la nivel de hotărâri ale consiliului, sau la aplicarea corectă a regulamentelor interne).

Consideră pârâtul că, la examinarea cererii de chemare în judecată, este necesar de avut în vedere şi practica aplicării legislaţiei ce reglementează unele aspecte relevante privitor la obligaţiunile, ce apar în baza unui contract individual de muncă, nefiind probată de către reclamant fapta ilicită și nici legătura cauzală.

Opinează că, nici penalitățile au fost calculate eronat din motiv că, formularea unei cereri, în condiţiile art.330 alin.(2) din Codul muncii, presupune existenţa vinei angajatorului, ca o condiţie obligatorie prevăzută de lege pentru angajarea răspunderii angajatorului, şi o altă condiţie, ca cuantumul sumelor ce se cuvin salariatului la eliberare din serviciu să nu fie contestat, adică să excludă litigiul cuantumului sumei ce urmează a fi achitată (art. 143 alin. (2) Codul muncii).

În concluzie, reiterează că bonusul anual este o mărime variabilă, calcularea mărimii şi achitarea căruia ţine în exclusivitate de competenţa Consiliului Băncii, motiv din care solicită respingerea acțiunii ca fiind nefondată.

Aprecierea instanței.

Audiind participanții la proces, studiind înscrisurile anexate la materialele cauzei civile, raportându-le la prevederile legale care guvernează speţa, instanţa de judecată consideră acțiunea reclamantului Scripnic Dana este întemeiată și urmează a fi **admisă parțial** din următoarele considerente.

Conform art. 240 alin. (1) CPC RM la deliberarea hotărîrii instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei,

caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Potrivit art. 776 Cod Civil RM **obligaţiile se nasc din contract,** fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Art. 858 alin. (2) Cod Civil al RM prevede că obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

Circumstanțe privind pretenția diferenței bonusului anual de 230 324,35 lei.

În ședință judiciară s-a constatat cu certitudine că, la 01.12.2020 între pârâtul „Banca de Finanțe și Comerț" S.A. și reclamanta Scripnic Dana a fost încheiat un contract individual de muncă și de managment nr. 300120 prin care ultima a fost angajată în calitate de ***** al reclamantului.

Art. 137 alin. (1) Codul Muncii RM prevede că angajatorul este în drept să stabilească diferite sisteme de premiere, de adaosuri şi sporuri la salariul de bază, alte plăţi de stimulare după consultarea reprezentanţilor salariaţilor. Sistemele indicate pot fi stabilite şi prin contractul colectiv de muncă.

Potrivit pct. 5.4. al Contractului Banca a căzut de acord să plătească reclamantei pe lângă salariului lunar **un bonus în mărime de 0,8%** din profitul net anual al Băncii. Achitarea Bonusului pentru indicatorii anuali este stabilită în baza hotărârilor Consiliului Băncii, privind realizarea indicatorilor de performanță determinați pentru anul respectiv, în baza Contractului și a tuturor acordurilor adiționale la acesta **(f.d. 19).**

Instanța respinge ca nefondat argumentul pârâtului precum că formularea: „*banca **este de acord** să plătească un bonus"* nu echivalează cu sintagma că „banca ***își asumă obligația*** să plătească", ori conform art. 1101 Cod Civil RM la interpretarea contractului **se va ţine cont de natura lui**, de circumstanţele în care a fost încheiat, de interpretarea care este dată acestuia de către părţi sau care poate fi dedusă din comportamentul lor de pînă la şi de după încheierea contractului, precum şi de uzanţe.

Conform 45 Codul Muncii contractul individual de muncă este înţelegerea dintre salariat şi angajator, prin care salariatul se obligă să presteze o muncă într-o anumită specialitate, calificare sau funcţie, să respecte regulamentul intern al unităţii, iar **angajatorul se obligă** să-i asigure condiţiile de muncă prevăzute de prezentul cod, de alte acte normative ce conţin norme ale dreptului muncii, de contractul colectiv de muncă, precum şi **să achite la timp şi integral salariul**.

Astfel, având în vedere că suntem în prezența unui contract de muncă, rezultă că acesta urmează a fi interpretat în sensul că **angajatorul este obligat** să plătească salariul și alte plăți stabilite de contract în modul și ordinea în care acestea au fost formulate.

Prin Ordinul Președintelui Consiliului pârâtului nr. 547-C din 22.07.2020 reclamanta a fost numită în calitate de *****al ***** S.A. **(f.d. 24).**

Prin Ordinul Președintelui Consiliului pârâtului nr. 548-C din 31.07.2020 pentru exercitarea atribuțiilor suplimentare, reclamantei Scripnic Dana i-a fost stabilit un adaus lunar la salariu în mărime de 50 % din salariul funcției de ***** de conducere **și 50 % din bonusul anual** al Președintelui comitetului de conducere *(care este de 2,5 % din profitul net al băncii).*

Conform Raportului financiar pentru anul 2021 pârâtul „Banca de Finanțe și Comerț" S.A. a avut un profit net de 75 394 773 lei **(f.d. 31).**

Astfel reclamanta urma să primească din această sumă 0,8 % pentru funcția de bază + 1,25 % *(50% din bonusul președintelui de 2,5 %)* ce constituie suma de 1 545 592,85 lei (75 394 773 * 2,05%), dar în realitate a primit suma brută de 1 315 268,50 lei cu 230 324,35 lei mai puțin (1 545 592,85-1 315 268,50 lei), ce constituie un bonus diminuat cu 15 %.

Reprezentantul pârâtului în ședință judiciară a recunoscut corectitudinea calculului întocmit **și a recunoscut că reclamanta Scripnic Dana a primit un bonus cu 15 % mai puțin** invocând că bonusul anual a fost redus de către Consiliului Băncii în temeiul prevederilor contractuale din motivul neîndeplinirii indicatorilor de performanță.

Conform art. 131 alin. (4) CPC RM **faptele recunoscute de părți se consideră a fi dovedite**, astfel instanța urmează să stabilească dacă neplata a părții din bonus de 230 324,35 lei a fost sau nu obiectiv justificată.

Conform punctului 5.5 al Contractului, bonusul pentru indicatorii anuali urmează a fi achitat la finalizarea anului calendaristic, în mărime de 50% din mărimea calculată în conformitate cu prevederile prezentului Contract și a acordurilor adiționale la acesta. în rezultatul aprobării rezultatelor financiare anuale pentru anul de raportare, se efectuează un recalcul al bonusului și se achită suma ce depășește suma bonusului achitat anterior pentru anul calendaristic. La achitarea bonusului pentru indicatorii anuali este posibilă aplicarea mecanismelor de plată anticipată (up-front) și a achitărilor amânate, și de asemenea a mecanismelor de corectare de tipul "malus" sau de tipul "clawback".

Corectările de tipul "malus" se aplică în cadrul executării KPI -uri lor stabilite, care pot fi revăzute de către Consiliul Băncii în dependență de modificările Politicii de gestionare a riscului. Corectările de tipul "clawback" au legătură cu acțiunile/inacțiunile proprii ale Managerului, care au dus la aplicarea față de Bancă a unor sancțiuni impunătoare sub formă de amendă (mai mult de 1 mln. lei). întru evitarea eventualelor îndoieli, mecanismele de corectare de tipul "malus" și "clawbak" nu se aplică față de CRO și CCO.

Conform art. 5.6 al Contractului, orice decizie privind plata sau refuzul plății Bonusului pentru indicatorii anuali, precum și aplicarea mecanismelor de plată și corectare a Bonusului pentru indicatorii anuali, urmează a fi emisă de Consiliul Băncii **(f.d. 19).**

Altfel spus, bonusul anual poate fi redus salariatului în două cazuri:

1) Neîndeplinirea indicatorilor de performanță **stabilite** de Consiliul Băncii (așa zisele KPI -Key Perfomance Indicators- reducere de tip „malus");
2) În cazul în care banca este amendată de BNM cu o amendă mai mare de 1 mln. lei din

cauza acțiunilor/inacțiunii organului executiv (reducere de tip „clawback").

Conform art. 118 alin. (1) CPC RM fiecare parte este obligată să demonstreze circumstanțele care le invocă drept temei ale pretențiilor, iar în litigiile de muncă conform art. 89 alin. (2) al Codului Muncii RM sarcina probațiunii este pusă pe seama angajatorului.

Pct. 5.5. al contractului de managment prevede că, *„ajustările de tip Malus se aplică în funcție de îndeplinirea* ***indicatorilor KPI stabiliți" (f.d. 19).*** Deși instanța conform art. 118 alin. (5) CPC RM a propus pârâtului să prezinte (1) probe privind indicatorii de performanță care i-ar fi fost stabiliți organului executiv pentru anul 2021 cât și (2) probe privind îndeplinirea/neîndeplinirea acestora, pentru a putea verifica dacă micșorarea bonusului a fost sau nu obiectiv justificată, **dar ultimul a refuzat.**

La dosar de către avocatul reclamantului a fost anexat un raport al organului executiv (*semnat de Scripnic Dana)* adresat Consiliului de administrație privind rezultate activității Băncii pentru anul 2021 în care la majoritatea indicatorilor *(venit net, active, depozite, capital propriu, ROA, ROE)* **gradul de realizare este peste 100%,** cu excepția a doi indicatori- portofoliul de credite – 96,3 % și indicatorul de CIR *(raportul între veniturile și cheltuielile operaționale)- 98,3 %* ***(f.d. 61).***

Reprezentantul reclamantul a recunoscut că, anume acesta ar fi fost motivul reducerii bonusului anual *(cei 2 indicatori sub 100 %),* iar la întrebările participanților la proces nu oferit o explicație plauzibilă de ce în condiția în care un indicator este sub 1,7 % realizat, celălalt este de sub 3,7 %, *(majoritatea fiind peste 100 %)* bonusul anual ar fi fost redus tocmai cu 15 %, dar nu proporțional.

Instanța nu pune la îndoială dreptul Consiliului de a reduce bonusul anual angajatului, acesta fiind prevăzut în contractul de managment, însă orice reducere trebuie să fie pe justificată obiectiv. Semnificativă este și circumstanța că, în raportul cauză pentru anul 2021 Scripnic Dana accentuează că (se citează): *„**Consiliul n-a stabilit indicatori KPI anul 2021** pentru membrii Organului executiv, respectiv activitatea acestora la fost raportată la indicatorii stabiliți în Planul de afaceri* ***(f.d. 61, alin. 5).***

Pârâtul nu a negat această circumstanță și nu a prezentat probe care să confirme stabilirea indicatorilor de performanță, deși era obligat conform art. 89 alin. (2) Codul Muncii.

Conform art. 14 alin. (1) Cod Civil RM nicio persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvîrșit-o sau la care a participat, respectiv instanța concluzionează că, **Consiliul băncii nu avea dreptul să aplice reducerea** bonusului anual de tip „malus", în condiția în care tot el din motive necunoscute **nu a stabilit indicatorii de performanță.**

Conform legii și statutului sarcina oricărei persoane juridice cu scop lucrativ este de a genera profit, respectiv principalul indicator – cel al venitului net a fost realizat de organul executiv la 110,9 % **(f.d. 61),** iar medie aritmetică a tuturor indicatorilor atestă o realizare a planului de afaceri de 103,12%, prin urmare instanța consideră că reducerea bonusului aplicat de pârât reclamantei a fost nejustificată, respectiv pe cale de consecință va admite cerința și va

dispune încasarea din contul pârâtului a diferenței bonusului anual de 230 324,35 lei. Din motiv că sumele încasate constituie adaosuri la salariu, din acestea urmează a fi reținute și achitate direct la buget impozitele și contribuțiile legale.

Circumstanța privind pretenția încasării clauzei penale.

Conform art. 330 alin. (2) Codul Muncii RM în caz de reţinere, din vina angajatorului, a salariului (art.142), a indemnizaţiei de concediu (art.117), a plăţilor în caz de eliberare (art.143) **sau a altor plăţi** (art.123, 124, 127, 139, 186, art. 225 alin. (8) **etc.) cuvenite salariatului**, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întîrziere 0,3 la sută din suma neplătită în termen.

Instanța constată că, lista plăților pentru care se calculează angajatorului penalități în caz de reținere nu este una exhaustivă, ci enunțiativă, fapt care poate fi dedus din interpretarea literală a cuvintelor *„etc.) cuvenite salariatului”* din cuprinsul acestui text de lege, astfel penalitățile sunt aplicabile și la reținerea nejustificată a bonusului anual.

Pentru neplata diferenței de bonusul-*****de 115 162,17 lei pentru perioada 21.03.2022-19.03.2024 reclamantul calculat o penalitate de 252 204,15 lei **(f.d. 54).**

Pentru neplata diferenței de bonusul-*****de 115 162,17 lei pentru perioada 30.06.2022-19.03.2024 reclamantul calculat o penalitate de 217 311,01 lei **(f.d. 56).**

Pârâtul deși a negat pretenția în întregime ca nefondată, **nu a contestat corectitudinea calculului penalității**, astfel conforma art. 123 alin. (6) CPC RM acesta se consideră a fi dovedit, motiv din care pe lângă diferența bonusului anual de 230 324,35 lei, instanța va dispune încasarea de la pârât a clauzei penale de 252 204,15 lei și 217 311,01 lei.

Circumstanțe privind pretenția indexării sumelor adjudecate conform ratei inflației.

Art. 145 alin. (1) Codul Muncii prevede că compensarea pierderilor cauzate de neachitarea la timp **a salariului** se efectuează **prin indexarea** obligatorie şi în mărime deplină a **sumei salariului** calculat dacă reţinerea acestuia a constituit cel puţin o lună calendaristică de la data stabilită pentru achitarea salariului lunar.

Întrucât reclamantul revendică *„bonusul anual”,* dar nu *„salariul”,* cerința privind indexarea sumelor adjudecate urmează a fi respinsă ca nefondată, întrucât legea nu prevede indexarea altor plăți datorate salariatului.

Cheltuieli de judecată.

Conform art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părţii care a avut câştig de cauză toate cheltuielile de judecată. Conform art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, instanţa va dispune încasarea din contul pârâtului în beneficiului reclamantului a cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică în sumă de 10.000 lei (f.d. 3). Instanța reține că, litigiul în cauză are o anumită complexitate, iar munca avocatului s-a rezumat la întocmirea somațiilor, întocmirea acțiunii acțiunii și

participarea la mai multiple ședințe judiciare respectiv instanța apreciază că suma solicitată este una rezonabilă în coraport cu munca efectuată și timpul irosit.

Totodată instanța conform art. 98 alin. (1) CPC RM va dispune încasarea de la pârât beneficiul statului taxa de stat compensată de 20 995,21 bani (3 % * 699 840,51) de la care reclamantul a fost scutit la depunerea acțiunii în temeiul art. 85 alin. (1) lit. a) pct. 1) CPC RM *(în vigoare la data depunerii acțiunii- 26.12.2023).*

În conformitate cu art. 236-241Cod de Procedură Civilă al Republicii Moldova instanţa de judecată

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se admite acțiunea parțial.

Se încasează din contul pârâtului ,,Banca de Finanțe și Comerț" S.A., cu sediul *****, *****(IDNO *****) în beneficiul reclamantului Scripnic Dana (IDNP *****) a datoriei la bonusul anual în sumă de 230 324,35 lei și penalități pentru neachitarea în termen a bonusului anul în sumă de 459 516,16 lei, iar în total suma de 699 840,51 lei (șase sute nouăzeci și nouă mii, opt sute patruzeci lei, 51 bani) din care urmează a fi reținute și achitate direct la buget impozitele și contribuțiile legale.

Se încasează din contul pârâtului ,,Banca de Finanțe și Comerț" S.A., cu sediul *****, *****(IDNO *****) în beneficiul reclamantului Scripnic Dana (IDNP *****) a cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică în sumă de 10.000 (zece mii) lei.

În rest, cererea de chemare în judecată se respinge ca nefondată.

Se încasează din contul pârâtului ,,Banca de Finanțe și Comerț" S.A., cu sediul *****, *****(IDNO *****) în beneficiul statului taxa de stat compensată de 20 995,21 bani (douăzeci mii, nouă sute nouăzeci și cinci lei, 21 bani) lei de la care reclamantul a fost scutit la depunerea acțiunii.

Se explică dreptul părților și participanților la proces de a solicita hotărârea motivată în cadrul termenului de decădere de 30 de zile.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Preşedintele şedinţei Neguriță Veaceslav
Judecător